

บทคัดย่อรายงานการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยเชิงจิตสังคมและจิตวิญญาณของอาการเกร็ง หายใจเร็วและอาการคล้ายเป็นลมของ
ผู้เข้าร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง

คณะผู้วิจัย

ดร. ธนิตา	จุลวานิชย์พงษ์
ผศ. ดร. นัฐวิณี	สิทธิศิริอรรรถ
นพ.ชรินทร์	สกุลอสิริยาภรณ์
วิรัชญา	วัน โณ
สุพัทธ	แสนแจ่มใส
ธีระชน	พลโยธา
ศุภสิทธิ์	เสรีจประเสริฐ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงจิตวิทยาและเชิงจิตวิญญาณของอาการเกร็ง หายใจเร็วและอาการคล้ายเป็นลมของผู้เข้าร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญ (2) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์ต่อความเสี่ยงในการเกิดอาการเกร็ง หายใจเร็ว และอาการคล้ายเป็นลมของผู้เข้าร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญ และ (3) เพื่อประเมินสุขภาวะจิตของผู้เข้าร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ที่เกิดอาการและไม่เกิดอาการเกร็ง หายใจเร็วและอาการคล้ายเป็นลมในระหว่างเข้าร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญ จำนวน 257 คน เป็นนิสิตที่มีอาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลม จำนวน 30 คน (11.70%) ไม่มีอาการ 227 คน (88.30%) โดยเป็นเพศชายจำนวน 98 คน (38.10%) เพศหญิง 159 คน (61.90%) จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาเป็น กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวน 102 คน (39.70%) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 117 คน (45.50%) และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 38 คน (14.80%) ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ ถูกนำมาวิเคราะห์เพิ่มเติม เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงจิตวิทยาที่ศึกษาในการวิจัยนี้ว่ามีความสัมพันธ์ต่อความเสี่ยงในการเกิดอาการเกร็ง หายใจเร็ว และอาการคล้ายเป็นลมในนิสิต ด้วยสถิติ Multiple logistic regression ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผลการวิจัยพบว่า

- ปัจจัยเพศชาย มีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับเพศหญิง

- กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็ว และคล้ายเป็นลม ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเกิดอาการ 11.1 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = .032$)

- บุคลิกภาพแบบสภาวะผู้ใหญ่ที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำมีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลม ทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดอาการ 4.2 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มคะแนนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = .007$)

การสัมภาษณ์และตรวจร่างกายผู้มีอาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลมในพิธีบายศรีสู่ขวัญโดยจิตแพทย์ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 20 ราย เป็นชาย 7 ราย (35%) และเป็นหญิง 13 ราย (65%) อายุเฉลี่ย 19.5 ปี กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดปฏิเสธโรคประจำตัวทางกายและมีผลการตรวจร่างกายเบื้องต้นเป็นปกติทุกราย ใช้เวลานอนเฉลี่ย 8.5 ชั่วโมงต่อวัน โดย 1 อาทิตย์ก่อนมีอาการกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาอนเฉลี่ย 2.2 ต่อวัน โดยขณะเกิดอาการ กลุ่มตัวอย่างทุกรายมีอาการเหนื่อยหอบ หายใจเร็ว และมีความกลัวอย่างสุดขีด โดยไม่ทราบว่าจะตนเองกลัวอะไร ในบางรายมีความรู้สึกเหมือนร่างกายบังคับไม่ได้ บางรายมีอาการคล้ายถูกควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงไปเป็นบุคคลอื่น บางรายมีอาการประสาทประสาทหลอนระหว่างมีอาการและบางรายมีอาการกลัวอย่างที่สุด เกิดขึ้นมาเอง

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยนักปรัชญา ในเรื่องของความเข้าใจตนเองและความเชื่อเกี่ยวกับโลก พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติในระดับเข้มข้น ซึ่งอาจเรียกได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสัมภาษณ์ทั้งหมดเป็นผู้ที่มองโลกแบบ Mythic world view หรือเรียกว่า Mythos คือ การเข้าใจตนเองไม่แน่ชัด สาเหตุสำคัญที่ทำให้คนกลุ่มนี้มีความเป็น Mythos นั้นมาจากประสบการณ์ทั้งหมดไม่ว่าเป็นการสัมผัสแบบประสบการณ์ตรง ความฝัน การเข้าร่วมในพิธีเหนือธรรมชาติบางอย่าง การเห็นการแสดงออกของผู้อื่น ในอีกแง่หนึ่งที่สามารถสงสัยได้ก็คือ การเป็น Mythos ของคน คนนั้นมีส่วนผลักดันให้เขาเห็นภาพของสิ่งเหนือธรรมชาติบางอย่างที่คนอื่นมองไม่เห็น